

การจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์
แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14
อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย*

LEARNING MANAGEMENT OF MONKS TOWARDS PROMOTING DESIRABLE
CHARACTERISTICS JUNIOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS OF
RAJAPRAJANUKROH 14 SCHOOL, MUANG NONGKHAI DISTRICT,
NONGKHAI PROVINCE

พระครูปัญญารธรรมานุกิจ (ไทย ปญญารโธ)

Phrakhu Pannadhammanukit (Thai Panyadharo)

วัดโพธิ์ชัย (พระอารามหลวง) จังหวัดหนองคาย

Wat Phochoi (Royal Temple), Nongkhai Province, Thailand.

วุฒิชัย ภาระพงษ์

Wuttichai Pharapong

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 จังหวัดหนองคาย

Rajaprajanugroh 14 School, Nong Khai Province, Thailand.

E-mail: pannadhammanukit@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 158 คน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* Received: 23 April 2022; Revised: 28 April 2022; Accepted: 29 April 2022

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.21) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.18) ด้านการจัดการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.11) และด้านการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.09) 2) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนยังขาดความมีระเบียบวินัย 2) ด้านกิจกรรม พระสงฆ์ขาดกิจกรรมและเทคนิคการฝึกอบรมนักเรียนให้ปฏิบัติธรรม 3) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี บางห้องเรียนไม่มีเครื่องฉายสื่อและเทคโนโลยี 4) ด้านการวัดและประเมินผล พระสงฆ์ไม่สามารถออกข้อสอบในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ เพราะยังขาดความเข้าใจในเรื่องนี้

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the learning management of monks towards promoting desirable characteristics for junior secondary students of Ratchaprachanukroh 14 School, Muang Nongkhai District, Nongkhai Province. 2) To study the problems and obstacles of monks' learning management towards promoting desirable characteristics for junior secondary students of Ratchaprachanukroh 14 School, Muang Nongkhai District. The sample group consisted of 158 junior secondary students of Ratchaprachanukroh 14 School, Muang Nongkhai District, Nongkhai Province. Data collection was used questionnaire as a tool. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation.

The results of the research were as follows: 1) the students' opinions about monks' learning management towards the promoting of desirable characteristics for junior secondary students of Ratchaprachanukroh 14 School, Muang Nongkhai District, Nongkhai Province overall and in each aspect at a high level. They were sorted in descending order as follows: measurement and evaluation aspect was average

(\bar{X} = 4.21) media technology aspect was average (\bar{X} = 4.18) learning management aspect was average (\bar{X} = 4.11), and activity aspect was average (\bar{X} = 4.09) 2) Problems, obstacles and learning management approaches of monks towards promoting desirable characteristics for junior secondary students of Ratchaprachanukroh 14 School, Muang Nongkhai District, Nongkhai Province as follows: 1) learning management aspect, students still lacked of self-disciplined, 2) activity aspect, the monks lacked activities and techniques for training students to practice Dharma, 3) media and technology using aspect, some classrooms did not have a place to show media and technology, 4) measurement and evaluation aspect, the monks were unable to set an examination for desirable attributes, because they were still lacked of understanding in this matter.

Keywords: Learning Management, Promotion of Desirable Characteristics, Ratchaprachanukroh 14 School

บทนำ

การพัฒนาใด ๆ ก็ตาม ถ้าบุคคลขาดการพัฒนาคุณภาพที่มีอยู่ภายในให้ดีขึ้นมาก่อนแล้ว การพัฒนานั้นจะไม่ใช่การพัฒนาที่สมบูรณ์ได้ เพราะมนุษย์เป็นสิ่งที่มีชีวิต และชีวิตประกอบไปด้วยกายและใจ หากมุ่งแต่การพัฒนาเพียงแต่ภายนอกอย่างเดียวแล้ว “ใจ” ที่เป็นต้นเหตุแห่งดีและชั่ว หรือเป็นประตูแห่งการนำเข้าสู่สิ่งที่ดีหรือสิ่งที่ไม่ดีทั้งปวง ถ้าไม่ได้รับการฝึกฝนและมีการพัฒนาที่ดี แม้จะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ก็ไม่อาจที่จะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีได้ (ณรงค์ศักดิ์ ตะละภักฎ, 2532) และการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การแข่งขันทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ และการพัฒนาการเมืองต่างก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา ในขณะที่สังคมกำลังเสื่อมโทรม ผู้คนติดยาเสพติด โรคภัยไข้เจ็บมากยิ่งขึ้น การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประเทศ แม้แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว (วิชัย ต้นศิริ, 2549) ปัจจุบันนี้ สังคมไทยมีระดับมาตรฐานของคุณธรรมและจริยธรรมลดลง ทั้งที่คุณธรรมจริยธรรมและความดีงามของคนในสังคม ถือได้ว่าเป็นรากฐานการดำรงอยู่ของสังคมนั้น ๆ สาเหตุสืบเนื่องมาจากค่านิยมของการเป็นสังคมที่เปิดรับอิทธิพลและค่านิยมจากภายนอกประเทศผ่านสื่อต่าง ๆ ได้ง่าย ขาดการกลั่นกรองในการนำมาใช้อย่างรอบคอบ ประกอบกับระบบการศึกษาของไทย มีลักษณะของการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีเดิม มากกว่าการสอนให้รู้จักประเมินคุณค่าและ

ประยุกต์ใช้วัฒนธรรมและค่านิยมที่รับมา จึงเป็นเหตุให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมตกต่ำลง (จุนณเจิม ยวรีและคณะ, 2551)

ปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมาก จากสังคมชนบทที่เติบโตเป็นสังคมเมือง จากสังคมที่มีการแบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นสังคมต่างคนต่างอยู่ ชุมชนล่มสลายไปมาก คือ คนแก่เฝ้าบ้าน หนุ่มสาวเข้าเมือง เศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากการประกอบอาชีพเพื่อยังชีพ เป็นการประกอบธุรกิจเพื่อส่งออกแข่งขันกันระดับโลก อาชีพแตกต่างกันตามความเจริญแห่งยุคและมีผลกระทบต่อระบบวิถีชีวิตของผู้คนในระดับต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ข่าวสารข้อมูลเป็นตัวเชื่อมเศรษฐกิจไว้ด้วยกันทั่วโลก ส่งผลให้การเมืองและภาคสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ต่างพยายามที่จะปรับตัวตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จนละเลยสิ่งที่มีอยู่ใกล้ตัว ซึ่งเป็นคุณค่าที่มีอยู่ภายในตัวของตนเอง เช่น คุณธรรมและจริยธรรมที่ฝังมาของคนที่ดีควรประพฤติและปฏิบัติ (ดวงเดือน พันธานาวิน, 2523)

การจัดการศึกษาอบรมที่ผดุงสังคมไว้ได้คือการจัดการศึกษาที่มีจริยศึกษาเป็นแกนหลักที่สำคัญ โดยผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนให้รู้จักผิดชอบชั่วดี สังคมใดหากเต็มไปด้วยคนไร้ศีลธรรม สังคมนั้นย่อมเข้าสู่กลียุค ดังนั้น การที่บุคคลแต่ละคนมีความเข้าใจอย่างถูกต้องในหลักศาสนาที่พอเหมาะพอดี มีการฝึกตนตามหลักสัจธรรม ย่อมช่วยให้บุคคลเกิดปัญญาอยู่ร่วมกันได้อย่างมีสันติสุข (สุนน อมรววิวัฒน์, 2542) ดังนั้น การอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนนั้น จะอาศัยเพียงแต่ครูในโรงเรียนแต่อย่างเดียวก็ไม่ได้ จะต้องอาศัยเหตุและปัจจัยแวดล้อมหลาย ๆ อย่างด้วยกัน และที่สำคัญนิสิตนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรครู 5 ปี ที่จะต้องออกไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปีนั้น จะต้องเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างให้แก่เด็กและเยาวชน และเป็นผู้ที่คอยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชนอีกทางหนึ่ง ซึ่งเปรียบเสมือนพี่ดูแลน้อง ๆ โดยสอดแทรกไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่นิสิตฝึกสอนได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนนั่นเอง

ประเทศไทยมีอดีตพระมหากษัตริย์นักพัฒนา คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นปราชญ์รอบรู้ทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง การพัฒนา การเกษตร การชลประทาน ภาษา การดนตรี และด้านการศึกษา ซึ่งขอยกเอาพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีพระบรมราโชวาท พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ ณ ศาลาดุสิดาลัย วันจันทร์ที่ 27 กรกฎาคม 2524 (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช, 2559) ดังนี้ว่า

“...สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้น ก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของ

ประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาทุก ๆ คน จึงต้องถือว่า ตัวของท่านมีความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมืองอยู่อย่างเต็มที่ ในอันที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เที่ยงตรง ถูกต้อง สมบูรณ์โดยเต็มกำลัง จะประมาทหรือละเลยมิได้ เพราะถ้าปฏิบัติให้ผิดพลาดบกพร่องไปด้วย ประการใด ๆ ผลร้ายอาจเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมและประเทศชาติได้มากมาย ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันสร้าง เสริมรากฐานชีวิตอันแข็งแกร่งสมบูรณ์ให้แก่เยาวชน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้ ความฉลาด สำคัญที่สุดจะต้องฝึกฝนอบรมให้รู้จักรับผิดชอบชีวิต รู้จักตัดสินใจด้วยเหตุผล และรู้จักสร้างสรรค์ตาม แนวทางที่สุจริต ยุติธรรม”

เห็นได้ว่าพระองค์ทรงมีความห่วงใยเยาวชนที่กำลังศึกษาเล่าเรียน ไม่ให้เรียนแต่วิชาการเพียง อย่างเดียว และการจัดการเรียนการสอนก็ไม่ให้สอนแต่วิชาการแต่เพียงอย่างเดียว ควรที่จะมีการอบรม ด้านศีลธรรมจรรยาและวัฒนธรรม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็น โรงเรียน คณะครูอาจารย์ นิสิตฝึกสอน ครูพระสอนศีลธรรม พระสงฆ์ และคณะวิทยากรต่าง ๆ ก็มีส่วน ในการส่งเสริมคุณค่าอันพึงประสงค์ให้เกิดแก่นักเรียนและเยาวชนทั้งสิ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจต้องการศึกษาการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่ ทำการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน การทำกิจกรรมในโรงเรียนและแนวทางแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน จึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัด หนองคาย โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่การรักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวิจย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย เพื่อทราบในการจัดการเรียนสอน และการพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อใช้ในการส่งเสริมสร้างพฤติกรรมในด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดแก่ เยาวชน และเพื่อจะนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยกำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการศึกษาเป็น 2 ประเภท คือ

1) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ สถานภาพส่วนบุคคลของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และด้านการวัดผลและประเมินผล

ตอนที่ 2 กำหนดกลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 158 คน ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบของความคิดเห็นของนักเรียน ทั้ง 4 ด้าน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรม ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามของระดับเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงในบทวิเคราะห์แบบสอบถามใช้สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 62.03 มีอายุ 13 ปีขึ้นไป จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 74.68 และมีระดับชั้น ม.2 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 34.81

2. การจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

(1) ด้านการจัดการเรียนรู้

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ในด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

(2) ด้านการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ในด้านการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

(3) ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ในด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

(4) ด้านการวัดผลและประเมินผล

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย

จังหวัดหนองคาย ในด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำแนกเป็นรายด้านของการวิจัย สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการจัดการเรียนรู้

ปัญหา/อุปสรรค

- 1) นักเรียนยังขาดความมีระเบียบวินัยในตนเองเมื่อเข้ามาในห้องเรียนมักที่จะคุยกัน และไม่ตั้งใจในการเรียน
- 2) นักเรียนขาดความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยเฉพาะงานที่ร่วมทำกันเป็นทีม นักเรียนมักจะไม่ร่วมกลุ่มกันในการทำงาน
- 3) นักเรียนยังขาดการมีจิตสาธารณะทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรมีเวลาให้แก่พระสงฆ์ในการนำเสนอแบบเรียนในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน
- 2) ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับพฤติกรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้ให้นักเรียนได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 3) ควรมีการส่งเสริมคะแนนจิตพิสัยในการเรียนการสอนและมุ่งให้เด็กเข้าใจการอยู่ร่วมกัน ความสามัคคี การมีจิตอาสา และมีจิตสาธารณะ

3.2 ด้านการจัดกิจกรรม

ปัญหา/อุปสรรค

- 1) พระสงฆ์ขาดกิจกรรมและเทคนิคการฝึกอบรมนักเรียนให้ปฏิบัติธรรม เช่น เข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม หรือ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
- 2) พระสงฆ์ขาดการสอดแทรกการมีระเบียบวินัยในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 3) นักเรียนไม่สนใจการเรียนและคุยกัน เพราะพระสงฆ์ขาดการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน
- 4) พระสงฆ์ไม่มีโอกาสสร้างกิจกรรมที่หลากหลายในชั้นเรียนได้ นักเรียนจึงไม่เกิดการใฝ่รู้ตามกิจกรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย คณะผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.31) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.27) ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.23) ซึ่งสรุปได้ว่า พระสงฆ์สามารถส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทั้ง 8 ประการ ได้แก่ การรักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน และรักความเป็นไทย ในระดับมากทุกด้าน และสามารถทำการวัดผลและประเมินผลได้ในผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัตน์ ไชยอนันต์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนยุคใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่า เยาวชนสามารถนำหลักคำสอนในพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันด้วยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมได้ ซึ่งจำต้องทำให้เยาวชนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคม กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม และจริยธรรมในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับค่านิยมในระดับปานกลาง (อภิรัตน์ ไชยอนันต์, 2546)

2. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหาทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการจัดการเรียนรู้

ก. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ นักเรียนยังขาดความมีระเบียบวินัยในตนเองเมื่อเข้ามาในห้องเรียนมักที่จะคุยกัน และไม่ตั้งใจในการเรียน นักเรียนขาดความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยเฉพาะงานที่ร่วมทำกันเป็นทีม นักเรียนมักจะไม่ร่วมกลุ่มกันในการทำงาน และนักเรียนยังขาดการมีจิตสาธารณะทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ

ข. แนวทางการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ควรใช้เวลาให้แก่พระสงฆ์ในการนำเสนอแบบเรียนในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับพฤติกรรมการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้ นักเรียนได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และควรมีการส่งเสริมคะแนนจิตพิสัยในการเรียนการสอนและมุ่ง ให้เด็กเข้าใจการอยู่ร่วมกัน ความสามัคคี การมีจิตอาสา และมีจิตสาธารณะ

2.2 ด้านการจัดกิจกรรม

ก. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ พระสงฆ์ขาดกิจกรรมและเทคนิคการฝึกอบรมนักเรียนให้ปฏิบัติธรรม เช่น เข้าค่าย คุณธรรมจริยธรรม หรือกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา พระสงฆ์ขาดการสอดแทรกการมีระเบียบวินัยในการเข้าร่วมกิจกรรม และนักเรียนไม่สนใจการเรียนและคุยกัน เพราะพระสงฆ์ขาดการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน และพระสงฆ์ไม่มีโอกาสสร้างกิจกรรมที่หลากหลายในชั้นเรียนได้ นักเรียนจึงไม่เกิดการใฝ่รู้ตามกิจกรรม

ข. แนวทางการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ พระสงฆ์ควรอบรมเทคนิคการฝึกอบรมการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรมจากวิทยากรที่มีความรู้ หรือจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม พระสงฆ์ต้องสอดแทรกเรื่องของความมีระเบียบวินัยในตัวนักเรียน ทุกครั้งในเวลาทำกิจกรรมในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน พระสงฆ์ต้องเตรียมเด็กก่อนเข้าเรียน โดยการนั่งสมาธิ และใช้จิตวิทยาการสอน ปรับบรรยากาศในห้องเรียนแบบมีส่วนร่วม และสร้างความคุ้นเคยให้แก่ นักเรียน พระสงฆ์ควรมหากิจกรรมที่เหมาะสมกับสมณสาธูปในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการใฝ่รู้

2.3 ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี

ก. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ในบางห้องเรียนไม่มีที่ฉายสื่อและเทคโนโลยี เพราะที่โรงเรียนมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และบางห้องเดินเรียนไม่อยู่ประจำชั้น พระสงฆ์ยังขาดการเตรียมสื่อและเทคโนโลยีในการช่วยสอน อันเนื่องมาจากเวลาในการสอนที่ห้องและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ นักเรียนยังขาดวินัยในการรับชมสื่อเทคโนโลยีที่นำมาใช้ประกอบการสอน

ข. แนวทางการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ งบประมาณทางโรงเรียนจะต้องจัดให้มีอุปกรณ์เทคโนโลยีให้พร้อม พระสงฆ์ควรเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม และควรอธิบายประกอบสื่อที่ใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพ พระสงฆ์ต้องกำหนดระเบียบในการรับชมสื่อ เช่น ห้ามคุยกันเสียงดัง ห้ามลุกออกจากที่นั่ง และต้องสรุปสื่อที่ได้ชมทุกครั้ง

2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ก. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ การวัดผลและประเมินผล ไม่สามารถออกข้อสอบในเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ จึงต้องวัดจากจิตพิสัย ทักษะพิสัย พุทธิสัย ซึ่งพระสงฆ์ยังขาดความเข้าใจในเรื่องนี้

ข. แนวทางการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ อบรมให้พระสงฆ์ใช้กระบวนการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสามารถวิเคราะห์ควบคุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการได้อย่างสมบูรณ์แบบ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้คณะผู้วิจัยได้ทราบถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยี และการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนหญิงนั้น มีความสนใจต่อการจัดการเรียนรู้ของของพระสงฆ์มากกว่านักเรียนชาย และสนใจในกิจกรรมที่พระสงฆ์ได้ดำเนินการ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 14 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนยังขาดความมีระเบียบวินัยในตัวเอง ขาดความมุ่งมั่นในการทำงาน โดยเฉพาะงานที่ร่วมทำกันเป็นทีม และขาดการมีจิตสาธารณะ ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า พระสงฆ์ขาดกิจกรรมและเทคนิคการฝึกอบรมนักเรียนให้ปฏิบัติธรรม ขาดการสอดแทรกการมีระเบียบวินัยในการเข้าร่วมกิจกรรม และขาดการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้บริหารและอาจารย์ ควรที่จะต้องร่วมวางแผนกับพระสงฆ์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สูงขึ้น

2) โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมให้สอดคล้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และต้องชี้แจงให้นักเรียนได้ทราบถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่นักเรียนจะต้องมีทุกครั้งที่เกิดกิจกรรม

3) โรงเรียนควรทำการประชาสัมพันธ์ถึงผู้ปกครอง และขอความร่วมมือในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย

1) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือคุณสมบัติความเป็นผู้นำในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพระสงฆ์

2) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในด้านอื่น ๆ เช่น เทคนิคการสอน การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน

3) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษากลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่พระสงฆ์นำมาใช้ในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน เพื่อเป็นแบบอย่างในการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จณณเจิม ยურიและคณะ. (2551). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ณรงค์ศักดิ์ ทะละภัก. (2532). *วินัยกับการพัฒนาเด็ก : การพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพมหานคร : ศิวพรการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธานาวิน. (2523). *จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช. (2559). *คำสอนพ่อ ประมวลพระบรมราชาโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสุขในการดำเนินชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงเทพมหานคร.
- วิชัย ตันศิริ. (2549). *อุดมการณ์ทางการศึกษาทฤษฎีและภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2542). *การพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักพุทธศาสตร์ : ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อภิรัตน์ ไชยอนันต์. (2546). *ค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชน ยุคใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.*